

[Bindslev.] forskellige Biblioteker, det kommer an paa, hvorledes de er administreret, og hvor store eller hvor smaa de er. Men det siger sig selv, at det er en Absurditet, at selve den Handling at udlaane en Bog, paa Grund af alle de Udgifter, der knytter sig dertil, kommer op paa en saadan Pris pr. enkelt Udlaan. Jeg kan tilføje, at efter de Oplysninger, som staar til min Raadighed — jeg gentager, de er maaske mangelfulde, men netop derfor er det ønskeligt, at Bibliotekernes Regnskaber kommer frem, saa at en almindelig Belysning kan naas —, repræsenterer den Sum, som Bibliotekerne ofrer paa Indkøb af Bøger, 15—20 pCt. af deres Budget, medens den øvrige Del af de Penge, der medgaar, bruges til Administration og Indbinding. Her maa dog være et Misforhold paa en eller anden Maade; det er umuligt, at Bibliotekerne, som skulde have til Opgave at købe og udlaane Bøger, kun kan bruge 15—20 pCt. af de Penge, der staar til deres Raadighed, til Indkøb af Bøger. Ogsaa af denne Grund er det ønskeligt, at Regnskaberne kommer frem, saaledes at man kan sammenligne Bibliotekerne indbyrdes, se, hvilket Bibliotek der administrerer billigst, se, hvilke Foranstaltninger der kan træffes for at bringe Administrationsudgifterne ned og derved faa Bogkøbet sat op. Jeg fremsætter altsaa det Ønske, at den højtærede Undervisningsminister maa være villig til at foranledige, at dette Spørgsmaal underkastes en nærmere Undersøgelse. Det er jo muligt, at det kan ske i Forbindelse med det Lovforslag, som forleden blev forelagt om Bibliotekerne; det er mig ligegyldigt, i hvilken Forbindelse det sker, blot det sker.

Jeg har nævnt dette, fordi det er ganske klart, at hvis Bibliotekerne skal have Ret i det Synspunkt, at de yder danske Forfattere Understøttelse ved deres Bogkøb, maa det ogsaa paa en ganske anderledes klar og tydelig Maade fremgaa, paa hvilken Maade de støtter dem, hvilke Indkøb de foretager, og hvor stor en Del af deres Budget Købet af Bøger repræsenterer. Jeg henstiller altsaa til den højtærede Undervisningsminister, at et Udvalg som det, den tidligere Undervisningsminister lovede, nedsættes, og at en Undersøgelse af de Forhold, jeg her har fremdraget, finder Sted, for at man kan have et Materiale til Belysning af Bibliotekernes Betydning for danske Forfattere.

Axel Dam: Det ærede Medlem Hr. Pinhold udtalte, at ingen var tilfreds med den Ordning, vi i Øjeblikket har med Hensyn til Forfatterunderstøttelserne. Jeg

tør dertil føje, at der er ogsaa dem, der er principielt utilfredse med den Ordning, vi har, og dertil hører som bekendt Retsforbundet. Jeg skal ikke trætte med at gentage vore Principper paa det Omraade, men de gaar jo ud paa, at Lovgivningen mangler saavel Ret som Kompetence til at være Smagsdommer paa Befolkningens Vegne. Det synes jeg vi i Dag har faaet en Bekræftelse paa, naar der blandt de ærede Medlemmer er saa stor Uenighed, at den ene mener, at en Forfatters Bøger bør anskaffes til Bibliotekerne for at støtte Forfatteren, selv om Folk ikke vil læse dem, medens en anden mener, at 95 solgte Eksemplarer i Virkeligheden er for meget. Det mener jeg ogsaa, hvis disse 95 Eksemplarer skal betales af andre end dem, der ønsker at læse Bøgerne.

Vor Indflydelse paa Finansloven kan jo ikke blive ret stor. Jeg vil derfor nøjes med at sige, at vi vil stemme for Ændringsforslagene Nr. 301 og 312 og imod Nr. 311. Og med Hensyn til det meget omdisputerede Spørgsmaal vil jeg henvise til samme Begivenhed som det ærede Medlem Hr. Bindslev, nemlig Højesteretsdommen, som giver Forfatterne fuld Ret til den økonomiske Værdi, som deres Produktion har. Dermed mener jeg, de har faaet, hvad der tilkommer dem, saa man ligefrem kan betragte denne deres Sagsførelse som en Erklæring om, at de frabeder sig Almisser og blot vil have Ret til den økonomiske Værdi af deres Arbejder. Jeg føjer til, at den økonomiske Værdi, Markedsværdien, jo ingenlunde er eller behøver at være noget Udtryk for den virkelige Evighedsværdi eller Aandsværdi, som maaske først kommer til Anerkendelse Aarhundreder efter, at Forfatteren er død; men det er Markedsværdien, man har juridisk Ret til, og den finder jeg, at de kan faa ved at benytte den Højesteretsdom, der nu er faldet. Men selvfølgelig, fra vort Synspunkt er det en Forudsætning, at disse 5 eller 10 Ø., hvor meget det nu er, betales af de Mennesker, som laaner og læser Bøgerne, og jeg tror ikke, det vil afskrække dem, som virkelig ønsker at læse dem. Det slog mig med Forfærdelse at læse i „Politiken“ for et Par Dage siden, at hvis Bibliotekerne skulde have denne forøgede Udgift, maatte det paa Forhaand være en Forudsætning, at det i hvert Fald ikke var Laanerne, der kom til at betale det, men at det skulde falde tilbage paa Skatteyderne. Saa vidt er vi kommet, at den simpleste og naturligeste Forudsætning stemples som den, der aldeles ikke kan være Tale om, men som paa Forhaand maa forkastes — ligesom de alle sammen er enige om, at Retsforbundets